

Resumerend :

legerplaats Visotter	:	2	broedsel(s)
rietkorfje	:	1	„
kunstm. afdakje	:	5	„
opper	:	1	„
nat. neststand	:	9	„

Totaal: 18 broedsels.

J. A. F. KORIDON

(Vogelwachter bij het Staatsbosbeheer).

Varia

Een oude, maar gezonde vogelwet.

In het Deuteronomium, letterlijk vertaald het „Tweede Wetboek”, doch beter bekend staande als het „Vijfde Boek van MOZES”, lezen wij in het 22ste Capittel, zijnde het Hoofdstuk, dat voorschriften geeft betreffende de plichten van liefde jegens mens en dier, in de versus 6 en 7 het navolgende :

„Wanneer voor uw aangesicht een vogel nest op den wege voor-
komt, in eenige boom, ofte op de aerde, met jongen, ofte eijeren, en
de moeder sittende op de jongen, ofte op de eijeren: soo en sult
gij de moeder met de jongen niet nemen.

Gij sult de moeder gantschlik vrij laten, maar de jongen sult gij
voor U nemen: op dat het u wel ga, ende gij de dagen verlenget.”

Vermoedelijk zal het menige Bijbel-lezer zijn ontgaan, dat wij in
deze korte en eenvoudige bewoordingen een primordiale vogelwet
bezitten, en wel een vogelwet zó reëel en logisch van inhoud, dat
een moderne wetgever er zich waarlijk niet voor zou hebben be-
hoeven te schamen. Natuurlijk is deze wet in al haar eenvoud voor
ónze tijd niet meer toereikend; zij stelde zich destijds een ander
doel voor ogen dan de tegenwoordige wetgever, en paste ook alleen
maar in een tijd en in een land, waarin nog geen ongebreidelde
mensenbevolking een alles overheersende en alle Natuur vernielen-
de horde vormde.

Uit haar laatste zinsnede, „opdat het U wel ga, en gij Uwe
(levens)dagen verlengen zult”, blijkt onmiskenbaar, dat het niet
allereerst een vogelbeschermings-, doch voornamelijk een voedings-
kwestie gold, maar tegelijkertijd laat de schrijver in de daaraan
vooraf gaande regels duidelijk uitkomen, dat dit verschaffen van
voedsel zich behoorde te beperken tot het plukken van de rente van
een natuurlijk kapitaal, zonder nochtans dat kapitaal zélf aan te
tasten. Immers, hij gebiedt nadrukkelijk, dat de moedervogel moet
worden gespaard, en dat alleen het broed (— en bij uitbreiding dus
ook de uitgevlogen jongen later, in de jachtijd ! —) als spijs mag
worden geoogst. En verder zien wij in de aanhef, dat er alleen
sprake is van incidentele vondsten, nl.: „wanneer op Uw weg een
vogelnest voor U aangezicht komt”, enz., en dat dus alle stelsel-

matige eierroof of plundering van broedkoloniën etc. geheel buiten beschouwing blijft. Maar, op die incidentele vondsten, die uiteraard slechts een minimaal klein percentage vormden (en vormen) van het vele, dat er in de Natuur aanwezig is, kon dan ook voor een redelijk doel zonder enig bezwaar beslag worden gelegd; met het wegnemen van 't broed, — aldus de op ervaring berustende gedachtengang — bleef het natuurlijk kapitaal intact, en slachtte men niet de spreekwoordelijke kip met de gouden eieren!

Ook thans nog is dit laatste het geval; nog steeds kan zonder nadeel voor de vogelstand, mits de oudervogels gespaard blijven, een gedeelte van de jongen en eieren in de Natuur gemist worden. Men denke slechts, om het bij dit éne voorbeeld te laten, aan de Kieviten in Friesland. Ondervinding van meerdere eeuwen heeft aldaar geleerd, dat het jaarlijks oogsten van de eieren, zelfs op ogenschijnlijk vrij ruime schaal, geen afbreuk deed aan de weidevogelstand, en dit ook in 't vervolg niet doen zal, mits men de nadelige invloed van enige allengs bijgekomen factoren, zoals de vermeerdering der bevolking en rigoreus gewijzigde landbouw-methodes, door middel van verstandige afspraken of voorschriften compenseert. Maar dit weten onze Friese landgenoten zelf ook zeer goed (zie Vanellus, 2, 1, '49, pag. 3—5; 3, 3, '50, pag. 25; 3, 4, pag. 41), en die voorschriften behoeven hun waarlijk niet van achter een groene tafel dictatoriaal te worden opgelegd! (Vanellus, 5, 6, '52, pag. 84—85; 5, 8, pag. 109; 5, 9, pag. 122—123).

Bezien wij aldus de oude vogelwet van MOZES, dan wil het mij als lang niet onmogelijk vóórkomen dat menige ornitholoog van tegenwoordig, die óók, zij 't dan ook voor een niet-culinair, maar niettemin toch voor een alleszins redelijk doel, wel eens een vogel of een eitje nodig heeft, wensen zou, in de tijd van Koning JOSIA geleefd te hebben, onder wiens regering het Deuteronomium waarschijnlijk in werking is getreden (Zie: 2, Kon., Cap. XXII.)! En tenslotte schijnt er enige ruimte voor de vraag, of onze huidige Vogelwet, door dit alles imperatief te verbieden, tot op zekere hoogte niet in strijd is met de Heilige Schrift!

Velp (Geld.), Februari 1956.

W. C. VAN HEURN.